



## คำสั่งกรมตำรวจ

ที่ 1212 / 2537

### เรื่อง มาตรการควบคุมและเสริมสร้างความประพฤติ

### และวินัยข้าราชการตำรวจ

ข้าราชการตำรวจมีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยภายในราชอาณาจักร เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชน รักษากฎหมายเกี่ยวแก่การกระทำผิดในทางอาญา และ ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะ การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ จึงต้องยึดถือ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ตลอดจนแบบแผนธรรมเนียมเป็นหลักสำคัญ

ปัจจุบันมีข้าราชการตำรวจบางคนประพฤติตนหรือปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยไม่ยึดถือ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง แบบแผนธรรมเนียม เป็นเหตุให้ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชน เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของกรมตำรวจและข้าราชการตำรวจโดยส่วนรวม ประชาชนขาดความเลื่อมใสศรัทธา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทยและกรมตำรวจ

ความเสียหายที่เกิดขึ้นตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากผู้บังคับบัญชาใกล้ชิดของข้าราชการตำรวจไม่กวดขัน กำกับ ดูแล สอดส่องความประพฤติ และพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจภายใต้การปกครองบังคับบัญชา ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง แบบแผนธรรมเนียมของทางราชการอย่างสม่ำเสมอโดยใกล้ชิด กรมตำรวจมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องสร้างขวัญ กำลังใจ ความสามัคคี ภาพลักษณ์ของกรมตำรวจให้ดีขึ้น และสร้างความเชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน เพื่อให้ยอมรับว่า ข้าราชการตำรวจเป็นมิตรที่ดีของประชาชน เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง จึงเห็นสมควรปรับปรุงมาตรการควบคุม และเสริมสร้างความประพฤติและวินัยข้าราชการตำรวจ เพื่อให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจังโดย

ให้ยกเลิกคำสั่งกรมตำรวจดังต่อไปนี้

- คำสั่งกรมตำรวจที่ 455/2528 ลงวันที่ 16 เมษายน 2528 เรื่อง มาตรการควบคุมความประพฤติ และกวดขันระเบียบวินัยข้าราชการตำรวจ
- คำสั่งกรมตำรวจที่ 874/2531 ลงวันที่ 8 กันยายน 2531 เรื่อง กวดขันการรักษาระเบียบวินัยของข้าราชการตำรวจ

- คำสั่งกรมตำรวจที่ 1370/2532 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2532 เรื่อง มาตรการควบคุมความประพฤติของข้าราชการตำรวจ

- คำสั่งกรมตำรวจที่ 718/2537 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2537 เรื่อง มาตรการควบคุมความประพฤติและกวดขันระเบียบวินัยข้าราชการตำรวจ

ให้ทุกหน่วยถือปฏิบัติตามมาตรการควบคุมและเสริมสร้างความประพฤติ และวินัย ข้าราชการตำรวจดังต่อไปนี้

## 1. หลักการ

1.1 ข้าราชการตำรวจจำเป็นต้องเป็นผู้ประพฤติ ปฏิบัติตนให้เหมาะสมแก่หน้าที่ในฐานะเป็นผู้รักษากฎหมาย ต้องรักษาวินัยตามระเบียบแบบแผนของกรมตำรวจโดยเคร่งครัด ต้องถือปฏิบัติตามคุณธรรมตำรวจ ค่านิยมของตำรวจ อุดมคติของตำรวจ หลักการสำคัญสำหรับอาชีพตำรวจ และข้อปฏิบัติสำหรับอาชีพตำรวจ ตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งกรมตำรวจที่ 1388/2525 ลงวันที่ 24 กันยายน 2525

### 1.2 ให้ผู้บังคับบัญชาทำหน้าที่ดังนี้

1.2.1 เสริมสร้างและพัฒนา ให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัย โดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจหรือการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึกและพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นผู้ที่มีวินัย

1.2.2 ป้องกัน มิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย โดยการเอาใจใส่สังเกตการณ์ ขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัยในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณี และต้องกวดขัน ควบคุม กำกับดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพเป็นผลดีต่อทางราชการ

1.2.3 ดำเนินการทางวินัย แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทันที เมื่อปรากฏกรณีมีมูลควรกล่าวหาว่าผู้ใต้บังคับบัญชาผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว

กรณีข้าราชการตำรวจถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำผิดอาญา เว้นแต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือถูกกลั่นแกล้งกล่าวหา ผู้บังคับบัญชาจะต้องดำเนินการทางวินัย และทางคดีอาญาตามกฎหมาย ระเบียบ โดยเฉียบขาด รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

1.2.4 ปกครองดูแล ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรมเสมอหน้า กั้นในการพิจารณาบำเหน็จความชอบและการแต่งตั้งโยกย้ายต้องพิจารณาดำเนินการด้วยความเป็นธรรมตามกฎหมายเกณฑ์ของกรมตำรวจโดยเคร่งครัด

## 2. มาตรการควบคุม

2.1 หน่วยงานที่มีผู้บังคับบัญชาระดับรองหรือผู้ช่วย ให้หัวหน้าหน่วยงาน มอบหมายการปกครองบังคับบัญชาให้ผู้บังคับบัญชา ระดับรอง หรือ ผู้ช่วยรับผิดชอบหรือร่วมรับผิดชอบในการปกครองหรือกวดขัน ควบคุม กำกับ ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้แจ้งชัด เพื่อผู้บังคับบัญชา ระดับรองหรือผู้ช่วย จะได้ร่วมกัน

กวดขัน ควบคุม กำกับ ดูแลผู้ได้บังคับบัญชาในหน่วยงานนั้น ๆ อย่างทั่วถึง โดยหัวหน้าหน่วยงานผู้มอบหมายต้อง  
ร่วมรับผิดชอบ กวดขัน ควบคุม กำกับดูแลกับผู้บังคับบัญชาระดับรองหรือผู้ช่วยอย่างใกล้ชิดด้วย

การมอบหมายการปกครองบังคับบัญชาดังกล่าวข้างต้น ให้ทำเป็นคำสั่งระบุให้ชัดเจนว่า  
ผู้บังคับบัญชาคนใด รับผิดชอบต่อผู้ได้บังคับบัญชาคนใดบ้างลดหลั่นกันลงไป

2.2 เมื่อทราบหรือพบว่า ผู้ได้บังคับบัญชา กระทำผิดทางอาญาหรือวินัยหรือมี  
พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรืออันอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ต้องรีบดำเนินการแก้ไข หากเป็นกรณีที่ทำให้ผิด  
กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง แบบแผน ธรรมเนียม ต้องรีบดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเฉียบขาดทันที  
และทันต่อเหตุการณ์

2.3 ผู้บังคับบัญชาที่ละเลย นอกจากจะต้องถูกพิจารณาความบกพร่อง ถูกงดการขอ  
เลื่อนขั้นและอัตราเงินเดือนประจำปี หรือถูกดบ่าแหน่งความชอบ และงดการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นในรอบปีแล้ว  
ให้พิจารณาแต่งตั้ง ปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ หรือเปลี่ยนแปลงหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมใน  
โอกาสแรกตามควรแก่กรณีอีกส่วนหนึ่งด้วย

2.4 เมื่อมีกรณีที่จะต้องพิจารณาข้อบกพร่อง หรือพิจารณาทัณฑ์แก่ผู้บังคับบัญชาที่  
ละเลยให้ดำเนินการดังนี้

2.4.1 ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้บังคับบัญชาใกล้ชิดดำเนินการพิจารณา  
ข้อบกพร่องและรายงานผลการดำเนินการในเบื้องต้น โดยใช้เครื่องมือสื่อสารที่รวดเร็วที่สุดไปให้กรมตำรวจทราบ  
ภายใน 24 ชั่วโมง แล้วให้รายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ภายใน 3 วัน นับแต่วันพบข้อบกพร่อง

2.4.2 ให้ผู้บังคับบัญชาเหนือผู้บังคับบัญชาตามข้อ 2.4.1 กำกับดูแลการปฏิบัติ  
และติดตามผลเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนี้โดยเคร่งครัด และรายงานผลการดำเนินการให้กรมตำรวจทราบ

2.4.3 กรณีที่ตรวจพบว่าผู้บังคับบัญชาตามข้อ 2.4.1 มิได้ดำเนินการตามคำสั่งนี้  
ให้ผู้บังคับบัญชาตามข้อ 2.4.2 เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ และพิจารณาข้อบกพร่องของผู้บังคับบัญชาตามข้อ 2.4.1  
แล้วรายงานผลให้กรมตำรวจทราบ

2.4.4 กรณีกรมตำรวจพบว่าผู้บังคับบัญชาตามที่กล่าวตาม ข้อ 2.4.1 , 2.4.2 และ  
2.4.3 มิได้ดำเนินการตามคำสั่งนี้ กรมตำรวจจะพิจารณา ข้อบกพร่องผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ  
ทุกระดับตามควรแก่กรณี

2.5 ข้าราชการตำรวจผู้ใด ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือ  
บกพร่องหน้าที่ราชการอยู่เสมอ หรือหย่อนความสามารถด้วยเหตุใด แต่พฤติการณ์การกระทำดังกล่าว ยังไม่ถึงขั้นที่  
จะดำเนินการลงโทษทางวินัยหรือทางอาญาหรือดำเนินการตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ  
ตำรวจ พ.ศ.2521 เนื่องจากไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาดำเนินการได้ ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการ  
ส่งตัวข้าราชการตำรวจผู้นั้นไปเข้ารับการอบรม หรือจัด ให้มีการอบรม เพื่อเสริมสร้างฟื้นฟูจิตใจและพัฒนา  
ทัศนคติ จิตสำนึกและพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่มีวินัย หากข้าราชการตำรวจผู้รับการฝึกอบรมดังกล่าว ยัง

ไม่ประพฤติและปฏิบัติตนให้ดีขึ้น ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.2521 หรือตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่งที่กำหนดไว้โดยเสียขาด

### 3. มาตรการเสริมสร้าง

กรมตำรวจและหน่วยงานในสังกัดกรมตำรวจ จัดให้มีการคัดเลือกข้าราชการตำรวจผู้มีความประพฤติและวินัยดีเด่น โดยประกาศยกย่องเกียรติคุณและมอบรางวัลเชิดชู เกียรติให้ปรากฏเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการยกย่องส่งเสริมและจูงใจ ให้ข้าราชการตำรวจได้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในขอบเขตกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง แบบแผน ธรรมเนียมที่ดีและเป็นผู้รักษาวินัยดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการตำรวจอื่นๆ

### 4. ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา

4.1 ถ้าผู้ได้บังคับบัญชาไม่ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามหลักการ ตามข้อ 1.1 และปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาบกพร่องต่อหน้าที่ตามข้อ 1.2 และหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมข้อ 2 หรือ มาตรการเสริมสร้างข้อ 3 จำต้องถูกพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยตามควรแก่กรณี

4.2 กรณีผู้ได้บังคับบัญชาถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถึงขั้นมีการตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว หรือถูกฟ้อง หรือต้องหาว่ากระทำผิดอาญา ยกเว้นความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ หากปรากฏว่า ผู้บังคับบัญชาพึงรู้ หรือมีเหตุอันควรรู้ และสามารถแก้ไขป้องกันได้แต่ไม่ดำเนินการแก้ไขป้องกัน หรือ ปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ให้งดการขอเลื่อนขั้นและอัตราเงินเดือน เป็นกรณีพิเศษเกิน 1 ขั้น และงดการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นในรอบปีนั้นแก่ผู้บังคับบัญชาผู้ใกล้ชิดและผู้บังคับบัญชาผู้รับผิดชอบในการปกครองบังคับบัญชา

4.3 กรณีผู้ได้บังคับบัญชาถูกกล่าวหา ถูกฟ้อง หรือต้องหา ตามข้อ 4.2 โดยปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาผู้ใดมีพฤติการณ์รู้เห็นหรือสนับสนุน แต่ไม่มีพยานหลักฐานพอที่จะดำเนินการทางวินัยและอาญาได้ ให้พิจารณาความชอบประจำปีแก่ผู้บังคับบัญชานั้นตามความในข้อ 3 วรรคสาม แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ.2522) ออกตามความใน พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.2521 ว่าด้วยการเลื่อนขั้นและอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจ และให้งดการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นในปีนั้น

### 5. การรายงานและการติดตามประเมินผล

5.1 ให้ผู้บังคับบัญชา ผู้มีหน้าที่ออกตรวจราชการ ตามประมวลระเบียบการตำรวจ ไม่เกี่ยวกับคดี เล่ม 2 ประเภทการบริหาร ลักษณะที่ 56 เป็นผู้ตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการแห่งคำสั่งนี้ว่า มีการดำเนินการ , การปฏิบัติ , ตลอดจนผลการพิจารณาดำเนินการตามคำสั่งนี้ หรือไม่อย่างไร

5.2 ให้เจ้าตำรวจ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี เล่ม 2 ประเภทการบริหาร ลักษณะที่ 56 ข้อ 5 เป็นผู้ตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติตามข้อ 5.1

5.3 ให้สำนักงานจเรตำรวจเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ในการตรวจสอบและรับรายงาน การปฏิบัติจากหน่วยต่างๆ และทำการประเมินผล ทั้งที่จเรตำรวจตรวจสอบเองและที่หน่วยต่างๆ รายงานมาเสนอ กรมตำรวจทราบทุกระยะ 3 เดือน โดยให้สำนักงานจเรตำรวจกำหนด รูปแบบรายงานแจ้งให้หน่วยต่างๆ ถือปฏิบัติโดย ค่วน และให้เริ่มรายงานผลตามคำสั่งนี้ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2538 เป็นต้นไป สำหรับปี 2537 ให้หน่วยรายงาน ผลการปฏิบัติตามคำสั่งนี้ ระหว่างเดือน ตุลาคม - ธันวาคม ภายในวันที่ 5 มกราคม 2538

อนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามมาตรการนี้ และให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง กรมตำรวจจะได้แต่งตั้งให้มีคณะกรรมการควบคุมความประพฤติและวินัยข้าราชการตำรวจทั้งในระดับกรมตำรวจ ภาค กองบัญชาการ กองบังคับการ และจังหวัด เพื่อให้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบติดตามผลและพิจารณากลับรอง การดำเนินการ ของทุกหน่วยเสนอผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งการตามหน้าที่อีกส่วนหนึ่ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2537

พลตำรวจเอกพจน์ บุญยะจินดา

(พจน์ บุญยะจินดา)

อธิบดีกรมตำรวจ